

GAZETA LWOWSKA.

Z **Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. sierpnia. Depesza telegraficzna z Wiednia z dnia dzisiejszego, godzina 12. minuta 30. po południu donosi:

„Minister spraw wewnętrznych do prezydum Namiestnictwa we Lwowie.

Buletyn 5.

Jej Mość Cesarzowa przebyła dzień wczorajszy w pomyślnym stanie zdrowia; pod wieczór wzmógł się nieco napływ pokarmu w piersiach, i trwał przez całą noc co Najjaśniejszej Pani przerywało kilkakrotnie nocny spoczynek, niesprawiając jednak zbyt wielkiego rozdrażnienia. Nowonarodzony Arcyksiążę jest zdrów.

Laxenburg, 25. sierpnia 1858, godzina 8 zrana.

Dr. Bartsch, c. k. profesor.

Radca nadworny Dr. Seeburger, c. k. lekarz przyboczny.“

W gminie Stynawa wyżna obwodzie Stryjskim założono nową systemizowaną szkołę parochialną, a na utrzymanie nauczyciela ofiarowała gmina roczną kwotę 110 złr. m. k. po wieczne czasy.

Obowiązała się gmina nowo zbudowany dom szkolny z pomieszczeniem nauczyciela zawsze w dobrym utrzymywać stanie, zaopatrzyć w potrzebne porządki, starać się o posługę dla szkoły a przystawiać własnym kosztem 78 fur zbiórki, który W. Włodzimierz Borkowski właściciel dóbr szkole zapewnił.

Założeniem tej szkoły udowodnioną dążność ku poparciu oświaty między ludem, z zasłużonem uznaniem podaje się do wiadomości publicznej.

Lwów, 12. sierpnia 1858.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia we Lwowie w lipcu.)

Lwów, 25go sierpnia. W ciągu miesiąca lipca przybyło w lwowskim powszechnym szpitalu do 462 chorych dawniejszych, 241 nowych. Ogólna więc liczba leczonych w lipcu chorych wynosiła 703. Z tych ozdrowiało 234, 15 opuściło szpital w stanie nieuleczonym, 21 umarło, a 433 pozostało pod dalszą opieką lekarską. Najczęstszą chorobą w tym miesiącu okazał się reumatyzm, pojawiający się niekiedy w symptomatach tak zwanych ostrego (*acutus*) reumatyzmu w wstawach, tudzież tyfus w swych znanych w medycynie odmianach. Wydarzały się także wypadki zmodyfikowanej ospy i szkorbutu, za to umniejszyły się choroby płucowe a zimna febra ograniczyła się na kilku tylko wypadkach.

Lwów, 24. sierpnia. Dla pogorzalców w Moguncyi złożyła gmina Szolomyja 30 kr., p. Kasper Boczkowski, właściciel dóbr Wołowe 2 złr. m. k.

W **Zaleszczykach** obchodzono uroczystość urodzin Najjaśniejszego Pana na dniu 18. b. m. solennem nabożeństwem w rzymsko-katolickim kościele parafialnym z odspiewaniem *Te Deum*, a po nabożeństwie nastąpiła ceremonia przypięcia srebrnego krzyża zastugi c. k. zaudarmowi, *Michałowi Plaza*, za wyratowanie 80letniego starca od śmierci podczas pożaru w Manasterzyskach.

Wiedeń, 23. sierpnia. Jego c. k. apostolska Mość wydał następujący rozkaz do armii:

„Zyczę sobie, aby zesłany mi z łaski Boga syn, od chwili narodzenia się należał do mojej walecznej armii. Mianuję go zatem niniejszem pułkownikiem-właścicielem mego 19. pułku liniowej piechoty, który odtąd nosić ma nazwę „Następcy tronu.“

Dan w Laxenburgu, d. 22. sierpnia 1858.

Franciszek Józef.

— *Litogr. koresp. austr.* z 22. b. m. zawiera następujący artykuł:

„Wszechmocny wypełnił najgorętsze życzenia naszego Monarchy, wysłuchał pobożnych modłów Austrii. Jej Mość Cesarzowa

powiła szczęśliwie wczoraj wieczór Następcę tronu. Błoga wieść ta, obiegając od krańca do krańca rozległego państwa, znajdzie jak w stolicy tak i wszędzie radośny odgłos w sercach wiernych poddanych, i wszyscy składać będą wspólnie gorące dzięki Najwyższemu, że zgotował tak wielką radość naszemu najmiłościwшему Panu i jego domowi, a naszej ojczyźnie podał rękojmię szczęśliwej przyszłości. On włada w nieskończonej mądrości Swojej losami państw, a Austrya ma za świadectwem dziejów szczególne prawo odnosić się z całym zaufaniem do Niego.

Swoją Wszechmocą i swoją łaską będzie On ochraniał drogie życie, którem cały i wielki kraj, którem miliony wiernych serc się radują.

Wzrastając pod opieką dostojnych swych rodziców stanie się potomek cesarski, u którego kolebki dziś стоимy, także dziedzicem ich cnót, cnót starożytnego domu panującego, któremu doświadczana tylekrotnie Austrya zawdzięcza swoją wielkość i sławę, chwałę swego oręza i swoje postępy w sztukach i umiejętnościach, w handlu i w przemyśle, swoją jedność i swoją potęgę dzisiejszą.“

(Spis nowych monet.)

Dekret ministerstwa skarbu z 12go sierpnia 1858 podaje do wiadomości powszechnej spis wszystkich tych gatunków monet, które na mocy najwyższych patentów z 19. września 1857 i 27. kwietnia 1858 (nr. 169 z roku 1857 i nr. 63 z roku 1858 Dziennika ustaw państwa), zaczawszy od 1. listopada 1858 służyć mają za prawne środki wypłaty, i na mocy tego, zaczawszy od wspomnianego czasu muszą być przyjmowane we wszystkich stosunkach obrotu przy wypłatach w nowej walucie austriackiej po nadanej im wartości.

Te gatunki są:

I. Monety austriackie, bite na mocy najwyższego patentu z 19. września 1857, mianowicie:

1. korona,
2. półkorona,

które nie mają zastępować prawną walutę srebrną przy wypłatach.

II. Monety austriackie, należące do dotychczasowej waluty monety konwencyjnej, którym najwyższym patentem z 27. kwietnia 1858 nadana jest prawna wartość w walucie austriackiej.

III. Monety państw połączonych z Austrią traktatem monetarnym z 24. stycznia 1857, w których jedna z trzech poniższych walut jest zaprowadzona:

- a) waluta austriacka (księstwo Liechtenstein);
- b) waluta talarowa stopy 30talarowej czyli dotychczasowej stopy 14talarowej (królestwo Prus z wyłączeniem krajów Hohenzollern; królestwo Saskie i Hanowerskie; elektorstwo Heskie; wielkie księstwo Saskie, księstwa Sachsen-Altenburg, Sachsen-Gotha, Brunświk, Oldenburg i Birkenfeld, Anhalt-Dessau-Kothen i Anhalt-Bernburg; księstwo Schwarzburg-Sonderhausen; poddominium księstwa Schwarzburg-Rudolstadt; księstwa Waldek i Pyrmont; Reuss starsza linia i Reuss młodsza linia; Schaumburg-Lippe i Lippe);
- c) waluta południowo-niemiecka stopy 52½ złotych czyli dotychczasowej stopy 24½ złotych (królestwa Bawarya i Wirtemberg; wielkie księstwa Baden i Hessen; księstwo Sachsen-Meiningen; księstwo Sachsen-Koburg; kraje Hohenzollerskie Prus; księstw Nassau; naddominium księstwa Schwarzburg-Rudolstadt, landgrabstwo Hessen; wolne miasto Frankfurt).

Co do ważności swej różnią się ogłoszone za prawne środki wypłaty różne gatunki monety:

A. W monetach krajowych (w srebrze), które muszą być przyjmowane bez różnicy w walucie austriackiej we wszystkich nie w pewnym gatunku monety zastrzeżonych wypłatach;

B. W monetach związkowych (w srebrze), które mają taką samą ważność jak monety krajowe, a prócz tego

- a) i wtedy mogą być użyte do wypłaty, gdy zobowiązanie wypłaty opiewa na pewny gatunek austriackich monet krajowych;
- b) tylko do wypłat użyć należy, gdy obowiązek wypłaty opiewa na monetę związkową, ważność, która monetom związkowym przysłuza we wszystkich państwach związku monetarnego;

C. Monety zdawkowe (w srebrze i miedzi), które tylko o tyle przyjmowane być muszą, jeżeli wypłata wynosi mniej niż 25 centów nowych grajcarów (¼ złotego); albo mniejszą kwotę niż 25 centów (nowych grajcarów) załatwić wypadnie.

S p i s

wszystkich gatunków monet ważnych od 1go listopada 1858 jako prawnych środków wypłaty w walucie austriackiej.

I. Monety austriackie, wybite według cesarskiego patentu z 19. września 1857		II. Monety austriackie dotychczasowej waluty monety konwencyjnej.		III. Monety państw połączonych z Austrią w związek monetarny.	
Nazwa	Wartość w walucie austr.	Nazwa	Wartość w walucie austr.	Nazwa	Wartość w walucie austr.
	złr. cen.				złr. cen.

A.

Srebrne monety krajowe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2 zlotówka	1	1 zlotówka (scudo)	2 10	Jeden talar (dotychczasowej 14 stopy talara)	1 50				
1 "	1	1 zlotówka (1/2 scudo)	1 05						
1/4 "	25	20grajcarówka nowego stępu (2/10 przednia) i lira austriacka	35						
		20grajcarówka dawniejszego stępu (9 1/2 lita przednia)	34						
		10grajcarówka i 1/2 lira	17						
		5grajcarówka i 1/4 lira	8,5						
		3grajcarówka	5						
		talar koronny	2 30						
		1/2 talar koronny	1 12						
		1/4 " "	55						

B.

Srebrne monety związkowe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dwa talary związkowe	3			1	Moneta związkowa (2 talary czyli 3 1/2 złr. 2)	3			
Jeden talar związkowy	1 50			2	Dwa talary związkowe 3)	3			
				3	Jeden talar związkowy	1 50			

C.

Srebrne monety zdawkowe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10grajcarówka	10	6grajcarówka liczbą roku 1848 i 1849	10						
5grajcarówka	5								

Miedziane monety zdawkowe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3 nowa grajcarówka	3	2grajcarówka i 10 centesimi	3						
1 nowa grajcarówka	1	1 grajcarówka i 5 centesimi	1,5						
5 10 nowograjcarówki	0,5	3 centesimi	1						
		1/2 grajcarówka	0,5						
		1 sztuka centesimo	0,5						

- 1) Z oznaką: 14 przednia grzywna.
 2) " 7 przednia grzywna.
 3) " 15 funt przedni } jak w równomiennych austr. monetach związkowych.
 4) " 30 funt przedni }

Ameryka.

(Manifest Comonforta. — Żółta febra. — Wiadomości bieżące.)

Nowy York, 4. sierpnia. Były prezydent meksykański Comonfort ogłosił manifest w dziennikach washingtonskich, gdzie zdaje sprawę z swych rządów i opisuje obecny stan rzeczy w Meksyku.

— Jeśli można dać wiarę doniesieniom dzienników, to w październiku ma zebrać się w Filadelfii „konwent ateistów.“

— W Nowym Orleansie sroży się żółta febra z wielką gwałtownością. W jednym tygodniu od 27. do 31. lipca uległo zarazie 193 osób a 70 rozstało się z światem.

— W Poughkeepsie, Nowym Bedfordzie, Nowym Yorku i Brooklynie obchodzone uroczyste rocznicę zniesienia niewolnictwa w zachodnio-indyjskich koloniach angielskich.

— Jak upewniają dzienniki hiszpańskie przemaga w Meksyku takzwane stronnictwo farbnych czyli czerwonych. Spodziewany następca Zuloagi generał Conta Juarez należy do takzwanej „partii narodowej“ i był zawsze przeciwny wszelkiemu zadosyćczynieniu Hiszpanii.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Z **Madrytu** telegrafują pod d. 19. sierpnia. Według ogłoszonego w *Gazecie madryckiej* królewskiego rozporządzenia będą na przyszłość wszystkie okręta krajowe i zagraniczne opłacać raz tylko należytość od latarni morskich.

— *Epoca* donosi, że przed rozpisaniem wyborów ogłosi rząd sprawozdanie z dotychczasowego biegu administracji.

— Jak slychać zwiedzi dwór królewski Ferrol.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Sprzeczką w kolonii Mozambique. — Komisya południowo-amerykańska. — Domy obłąkanych w Anglii.)

London, 20. sierpnia. Dziennik *Times* zawiera dziś dłuższy artykuł, w którym niepochwala bynajmniej bombardowania Dzeddy.

— *Times* ubolewa nad tem wielce, że czynny i obrotny konsul angielski w Mozambique, p. Lyons MacLeod, widział się być zmuszonym do ustąpienia z tamtąd wraz z familią. Stronnictwo za utrzymaniem niewolnictwa w tej kolonii portugalskiej omal że go nieukamienowało w jego własnym pomieszkaniu.

— Księżę Alfred odpłynąć ma w październiku z Portsmouth na okręcie „Euryalus“ o 51 działach, który połączy się z eskadrą na kanale.

— *Gazette* donosi, że sir Henryka Johna Lecke przeniesiono na listę kontradmirałów z czerwoną banderą; tudzież że na mocy zawartej ugody w Montewideo roku 1857 między Anglią, Francją i Urugwajem mianowana będzie komisya mieszana dla sprawdzenia pretensyi angielskich i francuskich poddanych do republiki rzeczonoj.

— O ustawie względem obłąkanych w Anglii pisze *Times*: „Nadużycia wykryte przez komisję śledczą w „Acomb-House“ sprawiły na publiczności bardzo przykre wrażenie. Z pewną damą (mrs. Turner) obchodzono się w jednym z prywatnych zakładów dla obłąkanych z okrucieństwem największym i z bezwstydną dzikością, a gdy po wielu trudnościach powiodło się jej umknąć nareszcie, przekonali się Przysięgli naocznie, że niecierpiąta bynajmniej pomieszczenia. Właścicielowi zakładu „Acomb-House“ wytoczono teraz proces. Inny wypadek zaszedł z pastorem Leach, który według testamentu ojcowskiego miał odziedziczyć 30.000 funtów szterlingów. P. Leach nosił długą brodę, a w przedmiocie religii miał osobne swe przekonania. Nieszkodliwe te jednak dziewactwa nieobudzały żadnej obawy u krewnych jego tak długo, aż pokąd nieprzyszło mu na myśl zaślubić się z służącą swoją, której też zapewne zapisałby i swój majątek. Jakoż dopiero wówczas zatrwożył się szwagier p. Leacha niebezpiecznym stanem zdrowia jego, a w krótko porwano go z domu i osadzono w domu obłąkanych. Wszystkie jakie tylko miał sprzęty i inny ruchomy majątek sprzedał, i byłby zapewne dokonał zycia w szpitalu, gdyby nie to, że niektórzy rzemieślnicy znając go od dawniejszego czasu, dowiadawali się usilnie o miejscu jego pobytu, i nareszcie je odkryli. Znali oni go od wielu lat jako rozsądnego i szanownego człowieka, i postarali się o to, że go stawiono przed sądem Przysięgłych, którzy mu wolność przywrócili. Znane są nam jeszcze i szczegóły trzeciego wypadku, lecz w tej chwili niewolno nam jeszcze nazwisk wymienić. Otoż pewnego gentlemana cierpiącego wprawdzie na ból głowy, lecz przy zmysłach całkiem zdrowych zamknięto do jednej z tych jaskiń smutnych, co je zwą prywatnym zakładem dla obłąkanych, i trzymano go przez kilka miesięcy jakby w więzieniu. Obchodzono się z nim jak najokrutniej, powybijano mu zęby, połamano stawy u dwóch palców i potłuczono rękę prawą tak mocno, że stracił w niej władzę, a podczas uwolnienia go z zakładu miał pełno sińców i ran na plecach. Nieszczęśliwy ten człowiek użalał się nie raz przed komisarzami, co przychodzili na rewizję zakładu, lecz dano mu taką odpowiedź, że śledztwo na niego się nieprzydało, lecz że zakład ten wezmą pod ścisły nadzór.

Smutne te wypadki wydarzyły się prawie erównocześnie, a wieleż to jeszcze może być takich, o których ni mamy żadnej wiadomości! Pewien lekarz, co przedmiot ten obrał sobie za wyłączone swe studyum, upewniał nas, że tak zakłady publiczne dla obłąkanych, gdzie chorzy z klasy ubogich mają przytułek, jak niemniej i zakłady dla klas zamożniejszych, i nareszcie zakłady dla obłąkanych na pół prywatne, a na pół publiczne — potrzebują znacznego ulepszenia, lecz że przedewszystkiem tak zwane prywatne zakłady dla obłąkanych czyli „zakłady koncesyonowane“ są prawdziwym zgorszeniem i spekulacją pieniężną, i że w domach tych znosić muszą częstokroć osoby całkiem zdrowe długoletnie a czasem i dożywotnie katusze więzienia. Osobni komisarze lustrują wprawdzie czterokroć do roku te zakłady,

lecz właściciele mają zwykle naprzód już wiadomość o terminie tej Instrukcji, i mają przeto dość czasu do zatarcia wszelkich śladów nadużycia i zdrożności, jakie się dzieją w ich zakładach. Środki dla zapobieżenia nadużyć w tym względzie są całkiem niedostateczne, a do przyjęcia tego lub owego chorego nie potrzeba zwykle nic więcej, jak tylko krótkiego opisu pewnych symptomów, sporządzonego i podpisanego prawie zawsze przez przyjaciół lub krewnych chorego lub chorego, a nakoniec poświadczenia dwóch lekarzy. Okazało się też, że na świadectwie krewnych nie zawsze można polegać, i że za pieniądze można wyrobić łatwo świadectwo dwóch lekarzy albo niesumiennych, lub nieumiejętnych. Niegodziwem i podstępem obchodzeniem się z pacjentem można też dopiąć niegodziwego zamiaru, i przywieść go do rozpacz i do obłąkania częstokroć już nieuleczonego.“

Francya.

(Przybycie Cesarza do Rennes.)

Paryz. 20. sierpnia. Depesza telegraficzna z Rennes z 19. b. m. 6. godzina wieczór donosi: „Ich Mość Cesarstwo przybyli właśnie do Rennes witani radośnemi okrzykami niezliczonego tłumu. Mieszkańce wychodzili naprzeciw najdostojniejszym gościom dwa kilometry za miasto. Biskup z Rennes, otoczony przeszło 800 klerykami, oczekiwał Najjaśniejszych Państwa u podwoi katedry. W odpowiedzi na przemowę jego oznajmił Cesarz wyniesienie biskupstwa Rennes na arcybiskupstwo. Uniesienie ludności w Rennes za ukazaniem się Ich Mości Cesarstwa na balkonie było nie do opisania; nigdy jeszcze nie słyszało miasto nasze takich okrzyków. Przeszło 100.000 ludzi zapęlnia ulice miasta.“

Niemce.

(Wybory. — Szkoła wojskowa. — Regulacja więzień. — Konferencye monetarne.)

Berlin. 22go sierpnia. Wielki ruch do wyborów panuje w Szląsku i nad Renem, chociaż termin do obioru wyborców będzie wyznaczony zapewne dopiero w październiku, a do obioru deputowanych w listopadzie.

— Już się rozpoczęły i trwają prawie codziennie przygotowane popisy do wielkich popisów polnych korpusów gwardyi między Berlinem i Poczdamem, te popisy jesienne trwać będą od 28. b. m. do 8. września.

— Różne magistraty miejskie prosily dyrekcję karnego zakładu w sąsiednim mieście Rummelsburgu, ażeby od nich przyjęła do swego zakładu więźniów, gdzieby na wolnem powietrzu zatrudnieni być mogli. Ten sposób utrzymania więźniów w Prusiech coraz się więcej upowszechnia, bo odkąd zaprowadzony, już niejednemu zepsutemu więźniowi się poprawił. Karny bowiem instytut w Rummelsbergu już dostąpił tego, że skrzętnym robotnikom przy wypuszczeniu z więzienia może dawać przewyżkę z ich dorobku, co może zabezpieczyć wypuszczonego z więzienia przynajmniej na niejaki czas utrzymanie, dopóki nie znajdzie dla siebie pożytecznego zarobku.

Mnichów. 15go sierpnia. Wydany przedwczoraj dziennik wojskowy zawiera dwa król. rozporządzenia względem nauki w wojsku i składu szkolnego w oddziałach wojskowych i w zakładzie wojennym. Przeznaczeniem szkoły wojennej jest, podoficerów, kadetów i szeregowców wszelkiego gatunku broni, którzy uczynili zadość przepisany warunkom poprzednim wykształcić w wyższych przedmiotach wojskowych do stanu oficerskiego.

— Wynikłości sejmującej tu konferencyi monetarnej nad sprawą cwancygierów niezaspokoilo nikogo. Dziwnem to się wydaje, że wraz z ogłoszeniem zniżenia cwancygierów austriackich i półcwancygierów rozporządzenie to wchodzi natychmiast w moc obowiązującą. Powszechnie spodziewano się terminu najmniej czterem dniom. Az teraz widzimy jakie masy austriackich cwancygierów i półcwancygierów znajdowały się u nas, bo każdy starał się ile możności jeszcze przed publikacją rzonego rozporządzenia, które dziś nastąpiło w dzienniku rządowym, pozbyć się swego zasobu cwancygierów, dlatego też prawie wszystkie płace uskuteczniają cwancygierami. Bito w południowych państwach niemieckich cwancygiery i półcwancygiery zatrzymują całą swą wartość jeszcze do 15. listopada b. r., a potem przestaną być prawnym środkiem zapłaty. Czas, w którym austriackie cwancygiery i półcwancygiery przestaną być prawnym środkiem wypłaty będzie później ogłoszony. Jestto na teraz ułatwieniem komunikacyi pogranicznej na naszej południowej i wschodniej granicy, dokąd zapewne rzucą się masami te monety.

Rosya.

(Ważność ostatnich doniesień z Kaukazu.)

Wielkie znaczenie przywiązują w Petersburgu do ostatnich doniesień z kaukaskiej widowni boju. Bo też nie tylko że wojska rosyjskie z nieznaną stratą zdobyły krainę, niedostępną dotychczas ich orężowi, ale nadto zapewniły sobie jak najkorzystniejszą na dalszy bieg wojny stanowisko. Budując na zachodniej stronie gór coraz nowe twierdze wzdłuż brzegów rzek, posuwają się z każdym dniem dalej w głąb posiadłości nieprzyjacielskich, i coraz silniejsze uzyskują stanowisko. Teraz zaś z świeżym świetnym nabytkiem mogą zarówno silnie utwierdzać się na południowej stronie i również bezpiecznie postępować krok za krokiem wzdłuż Argunu aż do południowych granic krainy Czeceńców. W takim razie ścieśni się niezmiernie terytorjum Szamyla, a lubo niebraknie mu jeszcze na licznych kryjówkach i przesmykach, nie będzie już nigdy tak gro-

zny Rosyanom jak dawniej. Sprawozdanie jenerała Jewdokimowa nosi datę z 2. lipca, ale nie wymienia miejsca głównej kwatery. Nie wiedzieć też czy w cztery dni po stanowczym swym marszu znajdował się wódz rosyjski jeszcze w Wurandzie czy inne zajął stanowisko. Zdaje się jednak, że musiał pozostać w Warandzie, aby ufortyfikować ważniejsze punkta i zawiązać pewną komunikacyę z wszelkimi oddziałami w zapleczu.

Tureya.

(Rozprzeźrzenie ulic w stolicy. — Projekt założenia nowego banku.)

Konstantynopol. 10. sierpnia. Muncypalność dystryktu szóstego rozpoczęła prace około dzieła dawno już potrzebnego i pożądanego. Każdemu mieszkańcowi Stambułu i przedmieść wiadomy jest zły stan ulic niedaleko mostu u „złotego rogu“ nad Bosforem. Najludniejsze ulice miasta są tak wąskie, że jeden już powóz tamuje komunikacyę, a pieszym zagraża częstokroć niebezpieczeństwo stratowania od koni. Muncypalność zakupiła teraz wszystkie grunta potrzebne do rozprzeźrzenia ulic, kazała pozrywać dawne budy i stragany, a natomiast stanać mają domy okazałe na ulicach znacznie rozszerzonych.

— Dnia 3. sierpnia oświadczyli czterej bankierowie Baltazzi, Camoudo, Tubini i Zarifi ministrowi finansów, że się zobowiązują bank urządzić. Bliższe szczegóły w tej mierze nie są jeszcze wiadome, gdyż rzone domy handlowe mają dopiero dnia dzisiejszego przedłożyć plan swój gremium kupieckiemu, które zbierze się na giełdzie.

A z y a.

(Stan rzeczy w Hongkongu. — Rozkaz dzienny admirała de Genouilly.)

Z Hongkongu donosi *Constitutionnel*: W trwodze znajdujemy się w tej chwili. Miasto skargi, podajemy przyczynę. W Kantonie zamęczyli Chinczycy i pościaili Europejczyków przybyłych okrętem z Wampoa; pospólstwo ukaminowało księdza protestanckiego, zafogę na trzech strażnicach po części wycięli, strażnice same wysadzili prochem w powietrze. W Hongkongu trzech Chinczyków raziło w głowę adwokata angielskiego w czasie przechadzki tak, że padł na miejscu nieżywy; drugiego Anglika strącono w przepaść i zginąć musiał. W innem miejscu rzucono się na straż policyi, rozbrojono i przebito własną jego bronią. Nikt się tu nie waży wychodzić wieczorem gdzie w odwiedzin. Prócz krwawych zająć, kradną po ulicach. Niema sztabu, w którymby nie okradziono kogo z wojskowych. Na domiar złego cholera w Makao i Hongkongu; przedwczoraj uległo 6 żołnierzy angielskich, wczoraj 2, a przeszłej nocy znosono ciągle chorych do szpitalu. Pulk z 500 ludzi ma 150 chorych.

— Admirał de Genouilly wydał przed szturmem do twierdzy Pejho, rozkaz dzienny:

Fregata „Nemesis“ 19. maja: Marynarze i żołnierze! Atak do twierdzy Pejho daje wam sposobność okazać przywiązanie do ojczyzny i Cesarza, bądźcie takimi, jak w Kantonie, dzielni w boju, ludzcy w odwrocie, niech ręce wasze nie kala rabunek, zostańcie wzorem odwagi i karności, a okażcie się prawdziwymi sprzymierzeńcami waszych wytrwałych angielskich towarzyszy broni! Twierdza będzie naszą waleczni towarzysze! a sztandar Francyi, który w zatokę Petscheli po raz pierwszy zawiął, z chwałą zatknijemy z okrzykiem: Niech żyje nasz Cesarz!

Afryka.

(Depesze telegraficzne o bombardowaniu Dzeddy.)

O bombardowaniu *Dzeddy* otrzymał dziennik *Times* następującą wiadomość telegraficzną od swego korespondenta z Malty:

Alexandrya. 13go sierpnia. Okręt „Cyclops“ zawiął wczoraj do Suez. W chwili przybycia swego do Dzeddy nie zastał tam Naamika Baszy. Wyprawiono doń kajmakana z zawiadomieniem, i dano mu 36 god. czasu do namysłu. Lecz gdy i 40 godzin zeszło na niczem, kazał kapitan Pullen miotać na miasto bomby i rakiety, a bombardowanie to trwało przez 3 dni z przerwami. Przez ten czas skazały władze tureckie winowajców na śmierć, lecz Naamik Basza oświadczył za powrotem swym do Dzeddy, że żadną miarą nie może wydać rozkazu do spełnienia tego wyroku. Bombardowanie trwało przeto jeszcze przez dwa dni, i dopiero za przybyciem Izmaela Baszy obwieszono 11 skazanych. Czterech więźniów wysłano pod straż do Konstantynopola na Suez. Pielgrzymom z Mekki pozwolono wsiąść na okręta w chwilach, kiedy bombardowanie przerywano. Książęta maurytańscy odплыли okrętem „Lady Canning“, a wojska tureckie, które przybyły z Suez, otrzymały pozwolenie do wylądowania i obsadzenia fortów.“

Wiadomość telegraficzna, jaką otrzymał dziennik *Daily News* z Malty, nie zgadza się całkiem z doniesieniem w dzienniku *Times*, który utrzymuje, że Naamik Basza udał się po trzechdniowym bombardowaniu na pokład okrętu „Cyclops“, i upewniał kapitana, że oczekuje tylko potrzebnych rozkazów z Konstantynopola do spełnienia na winowajcach wyroku śmierci. Mimo to bombardowano Dzeddę dalej, aż pokąd komisarz cesarski Ismael Basza nie przybył z Konstantynopola, i nie kazał w obec wszystkich okrętów obwiesić 11 morderców. Innych winowajców odesłał do Konstantynopola dla ukarania. Bombardowanie Dzeddy było przyczyną także i zupełnego zniszczenia wielu tureckich statków należących do właścicieli prywatnych.

Daily News dodaje przy tem uwagę, że wiadomość o dalszem bombardowaniu już po odwiedzinach Naamika Baszy na pokładzie okrętu

„Cyclops,” potrzebuje jeszcze wyjaśnienia. Po ogłoszeniu tanzymatu odjęto wszystkim władzom miejscowym w państwie tureckim nadzwyczajne często upoważnienie do karania śmiercią, i nakazano wyraźnie, że żadnego poddanego Sultana nie wolno karać śmiercią bez poprzedniego potwierdzenia wyroku w Konstantynopolu. Kapitanowi okrętu „Cyclops” musiała być wiadoma ta ustawa, i niemógł przeto posadzać Naamika Baszę o próżne wybiegi. Zresztą i to dobrze ze właśnie wojenny okręt angielski dał fanatycznym koczownikom Arabii zachodniej dobrą naukę, jak należy szanować przeważną potęgę cywilizacji europejskiej, i że jej bezkarne urągać nie można.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 22. sierpnia. Urodziny najdostojniejszego Następcy tronu obchodzono tu z najszczerzym udziałem ludności. Przy odśpiewaniu *Te Deum* były obecne wszystkie władze i korporacje; ubogich obdzieleno szczerymi dary. Wieczorem było miasto i teatr oświetlone. Rada gminna i izba handlowa układają adresy gratulacyjne. — Pan Lesseps przybędzie tu we czwartek z Konstantynopola. Od kilku dni trwa słotne powietrze z burzami.

Turyń, 22 sierpnia. Prawie wszystkie wychodzące tu dzienniki powtarzają za dziennikiem *Avenir de Nice* pogłoskę, jakoby między rządem piemonckim a rosyjskim rozpoczęły się układy względem odstąpienia zatoki Darseny w Villafranca rosyjskiemu towarzystwu pocztowemu. W październiku ma być uzupełniony gabinet mianowaniem hrabi Pallieri ministrem spraw wewnętrznych, a Cadorny ministrem nauk.

Neapol, 15. sierpnia. Bozza, który podał projekt podwodnego telegrafu z Otranto do Vallony, a z Cattaro do Alexandryi, Kandy i Grecyi, odjeżdża jutro dla zawarcia potrzebnych układów do Konstantynopola i Aten.

Petersburg, 22. sierpnia. Ich Mość Cesarstwo wybrali się dziś zrana w podróż na Twer i Moskwę i do Warszawy.

Kurs lwowski.

Dnia 25. sierpnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	39	4	42
Dukat cesarski „ „	4	41	4	44
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	8	8	13
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	33 1/2	1	35
Talar pruski „ „	1	30 1/2	1	31 1/2
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	80	20	80	50
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } bez kuponów	81	—	81	40
5% Pożyczka narodowa }	81	35	82	5

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 25 sierpnia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	36
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	81	6
Wartość kuponu od 100 złr.	—	36

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 23. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 82-82 1/8. — Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92 1/2-93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 96-97 — Obligacje długu państwa 5% 81 1/2-81 3/4, det. 4 1/2% 71-71 1/2, — det. 4% 64-64 1/2, — detto 3% 49 1/2-49 3/4, — detto 2 1/2% 40 1/2-40 3/4, detto 1% 16-16 1/8, — Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — Detto Peszt. 4% 96 — Detto Medyol. 4% 95 — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 92 1/2-93, — detto węgier. 81 1/2-81 3/4, detto galic. 81 1/4-81 1/2, detto siedmiogr. 80 1/2-81, detto innych krajów koron. 85-85 1/2 — Oblig. bank. 2 1/2% 63-64. — Pożyczka loter. z r. 1834 307-309 — Detto z roku 1839 131-132. — Detto z r. 1854 109 1/2-109 5/8. Renty Como 16 1/2-16 3/4. Galic. list. zastawne 4% 77-78. — Półn. Oblig. Prior. 5% 88-88 1/2 — Glognickie 5% 85-85 1/2. Obligacje Dun. żegl. par. 5% 88-88 1/4. — Oblig. Lloydów (wsrebrze) 5% 87 1/2-88. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109-110. Akcyi bank. narodowego 932-936. Akcyje

c. k. uprzyw. towarzyst. kred. 234 1/2-234 3/4. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 116-117. — Detto Budzyńsko-Lineko-Gmundzkiej kol. 87 1/2-88. Detto półn. kolei 165-165 1/8. — Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 258-258 1/4. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100 1/4-100 1/2. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 92 3/4-92 1/2. — Detto cisańskiej kolei żel. 100-100 1/8. — Detto Lomb.-wen. kol. żel. 236-236 1/2. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 191-191 1/2. Detto losy tryest. 113-113 1/2. Detto tow. żegl. parowej 519-521. Detto 13. wydania 102 1/2-102 3/4. Detto Lloydów 340-345. Peszt. mostu łańcuch. 68-69. Akcyje ndyna parowego wiatd. 86-88. — Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18-19. — Detto 2. wydania 28-29. Esterhazego losy 40 złr. 79-79 1/2. Windischgrätzka losy 26 1/4-26 1/2. Waldsteina losy 26 1/2-26 3/4. Keglevicha losy 15 1/4-15 1/2. Ks. Salma losy 42 1/2-42 3/4. St. Genois 37 1/2-37 3/4. Palffego losy 40-40 1/4. Clargo 38 1/4-38 1/2.

Amsterdam 2 m. 85 1/2. Augsburg Uso 103. — Bukareszt 31 T. 270- — Konstantynopol 31 T. — — — — Frankfurt 3 m. 102 1/2 l. — — — — Hamburg 2 m. 75 1/2. — — — — Liwurna 2 m. 102 1/4. — — — — Londyn 3 m. 10 — 7. — — — — Medyolan 2 m. 101 1/2. — — — — Paryż 2 m. 120 1/2. — — — — Cesarzskich ważnych dukatów agio 5-1/8. — Detto koron. 13 50-51. Napoleons'dor 8-8. Angielskie Sover. 10-13. — Imperyal Ros 8 13-14. Srebro —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 25 sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 81 1/8; losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4 1/2% —; 4% —; 3% —; 2 1/2% —; pożyczka loter z r. 1834 —; z r. 1839 109 1/2; z r. 1854 —; pożycz. nar. z r. 1854 82 1/8. Obl. banku 937 Akcyje bankowe — Akcyje zakładu kredytowego 234 3/4 Akcyje kolei półn. po 1000 złr. — — — — Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka — Akcyje kolei nadejskiej — Kolej cesarszowy Elżbiety 200 1/2. Kolej połud. półn. komunikacyjna — Akcyje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 192 1/4 Akcyje żegl. parowej Lloydów po 500 złr. 518. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomp. po 500 złr 340. — Galic. listy zast. 4% — Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 81 —; detto węgierskie 81 1/2. Amsterdam — Augsburg 102 3/4. Bukareszt 270 1/2. Konstantynopol — Frankfurt 102 1/4. Hamburg 75 — Lipsk — Liwurna — Londyn 10 — 5 Medyolan — — — — Marsylia 119 7/8. Paryż 120. — Agio duk. ces 5.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. sierpnia

Hotel angielski: PP. Serwatowski Woj., z Buczniowa. — Hr. Bohryński Włodz., ces. ros. oficer., z Paryża. — Hr. Zichy Edmund, c. k. rotmistrz, z Strusowa. — Canstein Jakób, generał-major, z Wiednia. — Chwalibóg Jan, z Lipowic. — Bielawski Bruno, z Nehrybki. Hotel Langa: PP. Hecht Ant., c. k. pens. kap., z Wiednia. — Cukrowicz Alex., c. k. radca sądu kraj, z Krakowa. Pod kolej żelazną: P. Janicki Wład., z Stubna. Hotel mołdawski: P. Schwarz Edward, c. k. urzęd., z Wiednia. Do domu zajezdno pod nr. 176 3/4: P. Meczyński Fr., z Huty zielonej. Hotel rosyjski: PP. Hr. Dunin-Borkowski Alex., z Winniczek. — Załeski Stan., z Ukrainy. Do domu zajezdno pod nr. 509 1/2: P. Zindler Alex., c. k. pens. rotm., z Drohowyża.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. sierpnia.

PP. Antler Fr., do Sorok. — Angyelich Jerzy, c. k. kap., do Stanisławowa. — Hr. Bohryński Włodz., ces. ros. oficer, do Petersburga. — Dwernecki Alex., adw. kraj, do Mostek. — Reinold Ant., c. k. kap., do Wolicy. — Strzałkowski Stan., c. k. pens. kap., do Koszylówki. — Siemianowski Fr., do Siemiginówki. — Komarnicki Roman, do Złoczowa. — Hr. Dzieduszycki Juliusz, do Jarzowiec. — Dzierżyk Adam, do Rosyi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.05	+ 14.2°	85 3	połud.-zachod. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.09	+ 19.4°	66 5	południowy	„
10. god. wiecz.	326.43	+ 13.4°	87 3	„	„

Dnia 25. sierpnia 1858 roku wyciągnięto w c. k. urządzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

78. 56. 9. 79. 59.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 4. i 18. września 1858 r.

KRONIKA.

Czwarta lista składek ofiarowanych na cześć szczęśliwego rozwiązania Jej Mości Cesarzowej: M. R. Mieses 3r., O. M. Braun 3r., Ozyasz Reis 2r., Ozyasz M. Goldbaum 1r., bracia Goldbaum 1r., Mojżesz H. Ornstein 2r., M. W. Ettlinger 2r., Chaim Jonas 1r., Mateusz Hulles 1r., Schrenzel et Nesseles 1r., Jakób Hulles 1r., Jakób Jüttes 1r., Chane Rappaport 1r., Nathan Ziller 1r., Feder et Frachtenberg 1r., Sarra Rappaport 1r., Izzydor Rabner 1r., Józef Menkes 1r., Henach Posemont 2r., M. H. Semis 1r., Hersch Miller 1r., Hirsch Weber i syn 1r 30kr., bracia Russmann 1r., Schwarzwald i Weinreb 1r.30kr., Mayer Meller 1r., Izaak Menkes 1r., Salomon Hulles 1r., M. Dornzweig 1r., Adler et Landes 1r., Lateiner 1r., P. Schiffmana 1r., Springe Ehrenpreis 1r., Dawid Günsberg 1r., Leon Szapira 1r., Mojżesz Weiss 1r., Abraham Piepes 1r., B. Roth 1r., Hittel Bak 1r., Salomon Schrenzel 1r., Jeruchem Sorter 1r., Chaim Nuki 1r., Brendel i Schor 1r., Berl Leib Grohs 2r., Rubin Sokal et Comp 1r., Synowie Pinkasa Sobel 1r., Salomon Schnek 1r., N. J. Pordes 1r., Wdowa po Samuelu Schoen 1r., Izaak Leib Spieł 1r., Izaak Mütz 1r., Mojżesz Mütz 1r., Józef Mehrer 1r., Mayer Thur 1r., A. L. Bach 1r., Abraham Wein 1r., Mojżesz Ehrenpreis 1r., J. H. Margulies 1r., Esriel S. Meller 1r., Leiser Wixel 1r., Chaim J. Birnbaum et Mojżesz M. Löchel 1r., Izaak Rozner 1r.,

Aron Philip 1r., Gerson Hahn et Recha 1r., Dawid Landau 1r., Gedalie Förster 1r., D. Diamant 1r., M. H. Rentschler 1r., Bodek et Pancer 1r., Leib Koller 1r., Emanuel Rotten 1r., Salomona Flecken 1r., B. Epstein 2r., Leib Menkes 1r., Nachmann Czop 1r., Izaak Oberhard 1r., Salomon Bardach 1r., Neutsche Ettlinger 1r., Jente Bardach 1r., C. Kiselka 1r., M. Gołębiowski 1r., Jan Schulz 1r., Zygmunt Mozer 1r., Lewicki 1r., Juliusz Reiss 1r., Michał Żarski, pens. c. k. radca apel. 2r., Wincenty Rawski 1r., Wolf Rosenberg 2r., Izaak Knopf, chirurg 1r., Stanisław Leja, 1r., Osias H. Hutzker 1r., Szajndl Katz 1r., Elias Hauptmann 1r., Rachel Czises 1r., Mendel Weinreb 1r., M. B. Kosel 1r., E. Chuwes 1r., Mendel Tomisch 1r., Rachel Goldstaub 1r., Jakób S. Rappaport 1r., Marek Rappaport 1r., Aron Pipes 1r., Herz Sokal 1r., Izaak Atlas 1r., Mojżesz Zelnik 1r., rzeźnicy żydowscy 3r.20kr., Jakób Wild 1r., Ryfka Springer 1r., Natan Baumann 1r., Szmaje Urnczeles 1r., Milde 1r., Werner 3r., wpływę w małych datkach w miejskim urządzie landwójtowskim 9r.28kr.; w urzędzie landwójtowskiej 3ciej części 26r.15kr., razem 164złr. 3kr. m. k. Do tego z 3ciej listy 392 złr. 44kr., 1 talar związkowy i jedna obligacja pożyczki państwa na 20 złr. Razem 556 złr. 47 kr. m. k. 1 talar związkowy i jedna obligacja na 20 złr. m. k.